

Vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Školní družina Raduň

1. Identifikační údaje

1.1. Název a sídlo školy: Základní škola a Mateřská škola Raduň,
příspěvková organizace
Gudrichova 223
747 61 Raduň

Ředitelka školy: Mgr. Dita Dragonová

Kontaktní telefon: 553 796 134

Vedoucí vychovatelka: Hana Kratochvílová

Kontaktní telefon ŠD: 721 116 096

1. 2. Zřizovatel: Obec Raduň
Gudrichova 79
747 61

Kontaktní telefon: 553 796 124

Platnost dokumentu: od 1. září 2020

V Raduni 28. 7. 2020

Mgr. Dita Dragonová

Ředitelka ZŠ a MŠ Raduň

Hana Kratochvílová

Vedoucí vychovatelka školní družiny

2. Charakteristika školní družiny a podmínek zájmového vzdělávání

Školní družina v Raduni je jednou z devíti součástí Základní školy a Mateřské školy Raduň, příspěvková organizace.

Prostory pro činnost školní družiny se nacházejí ve druhém nadzemním podlaží budovy „C“ základní školy. Budova slouží rovněž školní kuchyni a školní jídelně, se základní školou ji spojuje krátký koridor s možností východu z budovy.

Tři herny, knihovna, hygienické a další prostorové zázemí umožňují využívat kapacitu pro 90 žáků 1. – 5. ročníku základní školy. Zároveň k činnosti slouží ve vymezeném čase tělocvična, venkovní areál základní školy s tenisovým kurtem, polyfunkčním hřištěm a trávnickovými plochami. Bezprostřední blízkost zámeckého parku i lesa umožňují širokou škálu činností přímo v přírodním prostředí.

Základní škola v Raduni poskytuje základní vzdělání žákům Raduně, Vršovic, Chvalíkovice, Podvihova a Komárovských Chaloupek. Jednotliví žáci dojíždějí i z dalších míst. Tím je dáno sociální složení žáků ve školní družině. Jedná se převážně o vesnické děti, které bydlí v rodinných domech se zahradami. Vesnice mají dobrou občanskou vybavenost, většina rodičů dojíždí do zaměstnání. Proto pro žáky je výhodná stometrová vzdálenost autobusové zastávky od školy. Celková strategie činnosti školní družiny tedy reaguje na možnosti spojení.

Základní organizační strukturu tvoří 3 oddělení, každé má svou vychovatelku. Kritériem pro zařazení žáků do oddělení je především věk (příslušnost ke třídě či ročníku), svou váhu má také doba odjezdu autobusu, výuka v ZUŠ, početní vyrovnanost oddělení atd.

Kvalitu plnění školního vzdělávacího programu garantují 3 kvalifikované vychovatelky s různým osobnostním zaměřením i úrovní vzdělání, což vytváří podmínky pro přirozenou různorodost nabídky činností. Průběžné další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťuje kontakt s moderními přístupy, trendy a potřebami zájmového vzdělávání.

V případě nutnosti mohou personální stabilitu chodu školní družiny pomoci zachovat rovněž pedagogové základní školy s odbornou způsobilostí pro práci v zájmovém vzdělávání.

Důležitým rysem práce školní družiny je úzká denní spolupráce s třídními učiteli I. stupně základní školy umožňující reagovat na individuální potřeby žáků. Zároveň vychovatelky poskytují cennou zpětnou vazbu mateřským školám příspěvkové organizace o efektivnosti předškolní výchovy či úspěšnosti zaškolení dětí. Vyučující základní školy získávají důležité poznatky o žácích z pobytu v jiném prostředí a při činnostech s odlišnými charakteristikami v porovnání s vyučováním.

Úspěšná činnost školní družiny se neobejde bez denního kontaktu a úzké spolupráce se zákonnými zástupci. Uskutečňuje se osobními kontakty, telefonicky nebo písemně. Vzdělávací program školní družiny vytváří prostor ke spolupráci se zájmovými spolky obce, ZUŠ Háj ve Slezsku, sportovními oddíly a dalšími spolupracujícími činiteli.

3. Charakteristika vzdělávacího programu školní družiny

Hlavním cílem činnosti školní družiny v souladu s Vyhláškou č. 74/2005 Sb. „Vyhláška o zájmovém vzdělávání“ v platném znění je poskytovat bezpečné prostředí pro pobyt žáků po skončení vyučování do doby odchodu nebo odjezdu domů. Využití uvedeného časového prostoru směřuje především k podpoře celkového rozvoje osobnosti každého jedince i podpoře naplňování školního vzdělávacího programu základní školy s využitím odpovídajících strategií pro zájmové vzdělávání.

Důležitým cílem je vytvářet a upevňovat systém dovedností k užitečnému využití volného času dětí, který je předpokladem k celoživotnímu vzdělávání, zdravému životnímu stylu, efektivnímu rozvoji člověka.

Základními strategiemi k úspěšnému splnění cílů jsou především:

- realizace jednotného, srozumitelného, splnitelného systému organizace všech činností ve školní družině
- jasné formulování cílů ve všech úrovních (od očekávaných výstupů až po konkrétní činnosti) s důrazem na rozvoj osobnosti a vyhodnocení jejich přínosu
- respektování věkových a individuálních zvláštností žáků včetně žáků se SVP
- přiměřené zapojování žáků do plánování, řízení i hodnocení jednotlivých aktivit, využívání jejich předností, respektování slabších stránek.

Den ve školní družině tvoří činnosti: odpočinková, rekreační, zájmová. Odpočinkovou činnost zařazujeme zpravidla po obědě formou klidných her s možností vlastního výběru dětí. Následují činnosti rekreační, které zahrnují hlavně pohybové aktivity. Je zde hlavní prostor k naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího programu.

K rozvoji zájmů dětí slouží kroužky. Jedná se především o keramický kroužek, výtvarný ... Význam mají rovněž tradiční akce: Mikulášská besídka, Pohádkový les, Vánoční nadílka, Karneval, Dětský den...

Všechny činnosti se uskutečňují přirozenou motivací a zábavnou formou.

Pro běžný život je důležité upevnění správných stravovacích návyků, dodržování zásad stolování i základních hygienických návyků a dovedností.

Školní družina se od roku 2019 zapojila do projektu Šablony II. Vznikla tím pro žáky další možnost navštěvovat kluby s určitým zaměřením, momentálně je to klub deskových her a čtenářský klub. Další aktivity se týkají projektových dnů ve školní družině i mimo školní družinu. Nově zřízenou aktivitu žáci školní družiny navštěvují zcela bezplatně.

Přijímání žáků do školní družiny řeší vnitřní řád. Kritérii pro přijetí jsou především věk, zaměstnání zákonných zástupců, možnosti spojení do místa bydliště. Základní parametry docházky žáků do školní družiny vymezují požadavky zákonných zástupců v písemné přihlášce.

4. Naplňování klíčových kompetencí a obsah zájmového vzdělávání.

Obsah vzdělávání se odvíjí od očekávaných výstupů. Byly vytvořeny v souladu s očekávanými výstupy a strategiemi školního vzdělávacího programu základní školy s důrazem na specifické potřeby zájmového vzdělávání ve školní družině. Důkazem je „kompetence k užitečnému využití volného času“. Další kompetence: k řešení problémů, komunikativní, sociální, občanská.

Přehled očekávaných výstupů pro jednotlivé kompetence

1. Kompetence k užitečnému využití volného času

- žák se aktivně zapojí do společných činností
- žák si vybere činnosti, které chce dělat
- žák si volí činnosti podle vlastních dispozic a zájmů
- žák uvede činnosti, ve kterých uspěl, hledá příčiny případných neúspěchů
- žák si vybere mezi klidovými (relaxačními) a aktivizačními činnostmi, dle své aktuální potřeby
- žák odmítne (označí) nevhodné aktivity, své jednání odůvodní
- žák vysvětlí, proč je důležité udržovat zdravý životní styl
- žák vybere vhodné činnosti pro využití volného času, uvede jejich význam pro svůj život

2. Kompetence k řešení problémů

- žák zopakuje zadaný úkol, popíše postup (způsob) jeho splnění
- žák reprodukuje daná pravidla, následně je prakticky využívá
- žák popíše překážky v procesu uskutečnění jeho záměrů a představ, hledá jejich příčiny
- žák uvede seznam různých způsobů řešení daného problému, plánuje řešení, odhaduje rizika svých nápadů
- žák navrhuje způsoby překonání překážek, dodržuje přitom dohodnutá pravidla
- žák při uskutečňování svých představ dovede požádat o pomoc pro sebe i kamarády
- žák se nenechá odradit neúspěchem, ověří si užitečnost trpělivosti a soustředění
- žák vyjádří své pocity při úspěšném vyřešení překážek (problémů)
- žák popíše předpoklady a skutečnosti, které mu zajistily úspěšné překonání problému

3. Kompetence komunikativní

- naslouchá sdělením kamarádů, vychovatelky, vysvětlí jejich obsah
- reprodukuje daná pravidla komunikace, prakticky je využívá při pobytu ve školní družině
- respektuje dohodnutá pravidla i v krizových situacích, objasní důležitost takového jednání
- jednoduchými srozumitelnými signály komunikuje se skupinou
- reaguje správně na dohodnuté signály
- popíše svou roli ve skupině, nabídne své schopnosti, dovednosti ve prospěch ostatních
- srozumitelně vyjadřuje své pocity, uvede příjemné i nepříjemné vlivy chování okolí
- vyjadřuje mimikou, gestikou základní psychické stavy

- vyjadřuje děj pomocí nonverbální komunikace
- vlastními slovy srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, představy, záměry
- srozumitelně a vhodným způsobem ocení úspěch, výsledky práce, kladné vlastnosti ... svých spolužáků
- bezpečně ovládá správné pozdravy, poděkování, neskáče do řeči...

4. Kompetence sociální

- žák odhadne své slabé a silné stránky, zvolí si činnost, ve které je úspěšný
- slušně a srozumitelně požádá o pomoc, stejně tak svou pomoc nabídne
- žák je tolerantní k lidem s odlišnostmi
- zvolí si ve skupině vedoucího, následně ho respektuje a přispívá k úspěchu skupiny
- aktivně pracuje ve skupině, nabízí své schopnosti, dovednosti ... ve prospěch skupiny
- pomáhá při rozdělování úkolů ve skupině, je schopen přijmout i úkol méně příjemný
- přirozeně používá pravidla slušného chování
- slušně a srozumitelně vyjadřuje svůj nesouhlas, námitky
- v případě potřeby informuje vychovatelku o nebezpečí, závadách ...
- zvládá základní hygienické návyky

5. Kompetence občanská

- jednoduchou formou sdělí nejdůležitější fakta z historie své obce
- popíše zvyky a tradice ve své obci, vyjádří názor na jejich význam
- účastní se akcí pořádaných obecními spolky
- popíše památky naší obce nebo přilehlého města, navštěvuje zámek a park
- upozorňuje na nebezpečná místa v obci, navrhuje způsoby předcházení problémům
- dokáže upozornit na ekologické problémy v obci a blízkém okolí, podle svých sil pomáhá při jejich řešení
- dojde na poštu, obecní úřad, autobusovou zastávku, vysvětlí cestu kamarádovi
- v případě autonehody, zranění, požáru ... zavolá pomoc
- dodržuje pravidla silničního provozu

Konkrétní obsah zájmového vzdělávání, který směřuje k naplňování uvedených kompetencí, je uveden v příloze.

5. Péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.

Systém péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami v průběhu zájmového vzdělávání kopíruje principy a pravidla základní školy. Jde především o úzkou spolupráci s výchovnou poradkyní a třídními učiteli. Na základě jejich odborných informací jsou přizpůsobeny uvedeným žákům podmínky i průběh činností.

Rozhodující pro optimalizaci je denní vzájemná informovanost mezi třídními učiteli a vychovatelkami školní družiny. Uvedený systém umožňuje pružně reagovat na případné změny.